

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrta leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 13. novembra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 135.

Šifrirano brzojavljenje.

Hitro in ceno dopisovanje je pač najnujnejša potreba medsebojnega prometa med producenti in konsumentami na eni, kakor tudi med njihovimi posredovalci na drugi strani. Tej zahtevi se morajo prilagoditi vse današnje moderne občevalne naprave, ki se jih nikakor ne sme presojati v prvi vrsti iz vidika rentabilnosti, temveč iz vidika, kako zadoščajo javni upotrebi.

Med najvažnejša občevalna sredstva spada gotovo brzojav, kateremu pa je glede obsežnosti stavljena v primeroma visokih pristojbinah — posebno pri inozemskih brzojavkah — nekaka avtomatična omejitev.

Da bi se pa moglo brzojav uspešneje izkoriščevati — da se z razmeroma malo besedami lahko mnogo brzojavi — obstoji uredba šifriranega brzojavljenja, katerega se lahko poslužuje pošiljatelj privatnih brzojav tako v tuzemskem, kakor tudi v inozemskem brzojavnem prometu.

Način šifriranega brzojavljenja je pa dvojen in sicer v dogovorjenem slogu (udešen), ali pa v izrazito šifriranem slogu.

V dogovorjenem slogu se poslužujemo besed, ki imajo same po sebi sicer pomen, ali v celotnem stavku ne izražajo nobene določene misli. Besede so lahko tudi umetno sestavljene, a vedno morajo biti obrazovane iz zlogov, ki odgovarjajo bistvu kakega živega jezika. Najdaljša beseda sme obsegati 10 črk. Pri šifriranem slogu pa se poslužujemo ali arabskih števil, oziroma skupin števil, ali pa tudi posameznih črk in njihovih skupin. Mešati številke in črke ni dopuščeno.

Šifrirano brzojavljenje je v naši državi pripuščeno s posebno odredbo ministrstva pošte in telegrafa z dne 30. aprila 1923, po kateri smejo denarni zavodi, industrijska in trgovska podjetja ter trgovski agenti v tuzemskem in inozemskem prometu šifrirano brzojavljati v svojih trgovskih poslih.

Ministrstvo si je tudi pridržalo odločitev o tozadevnih prošnjah za dovoljenje šifriranega brzojavljenja in se mu mora predložiti vedno kod (codes) in ključ za dešifriranje. Kod in ključ ostaneta pa pri ministrstvu v svrhu kontrole.

Letna pristojbina za uporabo tajnopisa je določena za sedaj na 1200 Din.

Ministrstvo pošte in telegrafa izdaja v konkretnih slučajih to dovoljenje le za one privatne brzojavke, katere se predajajo in sprejemajo izrecno pri določenih brzojavni postaji, navadno, kjer je sedež dotičnega podjetja.

Strogo dobesedno tolmačenje takega dovoljenja pa podvezuje skoraj popolnoma uporabo šifriranega brzojavljenja, ker stoji poštna uprava na stališču, da se smejo predajati in sprejemati šifrirane brzojavke le pri onih postajah, ki so v tozadevnem dovolilu izrecno navedene. Po tem bi bilo možno šifrirano občevali le onima intereseantom, ki imata obadva tozadevno dovoljenje in obadva enak kod za sestavljanje šifriranih brzojav. Kakor hitro pa hoče kdo teh intereseantov šifrirano brzojaviti n. pr. svojemu potniku, ki je ob vsakem času na drugem kraju, ali pa svojemu uradniku, ki se nahaja izven sedeža podjetja, je to nemogoče, ker vsaka druga pošta tako šifrirano brzojavko odjavi kakor nedostavljivo.

Ako pa naj ima pravica uporabe šifriranega brzojavljenja za podjetja res kake praktične koristi, katere ona

v interesu čim lažjega razvijanja svojih trgovskih poslov povsem po pravici zahtevajo, se ta pravica ne sme nikakor omejevati zgolj na posamezne brzojavne postaje, posebno še, ker ni za to podanih nobenih razlogov.

Princip pri praktičnem uporabljanju šifriranega brzojavljenja naj bi bil pač ta, da sme v tuzemskem brzojavnem prometu sprejemati šifrirane brzojavke vsakdo, a predajati pa le oni, ki ima za to posebno dovoljenje ministrstva.

Za uradnike in potnike, ki se na-

hajajo izven sedeža svojega podjetja ter hočejo z njim šifrirano korespondirati, pa naj bi se upeljale legitimacije, potrjene od pristojne poštne direkcije, na podlagi katerih bi ti upravičenci lahko pošiljali šifrirane brzojavke iz poljubnih brzojavnih postaj svojim podjetjem.

Visoka letna pristojbina, s katero je zvezano dovolilo za šifrirano brzojavljenje, tudi govori v prilog tej zahtevi in bi imela država z razširjenjem tega načina brzojavnega občevalja brezdvomno le materijelno korist.

Gibanje cen v veletrgovini.

Beograjski »Privredni pregled« vini v številki 45. z dne 9. novembra t. l. nastopno poročilo:

Doba	1. skupina poljedelski pridelki	2. skupina živina in mesni izdelki	3. skupina sadje in zelenjava	4. skupina stavbeni materijal	5. skupina kolonijalno blago	6. skupina industrijski izdelki	celotni indeks napram letu 1913.
povprečje l. 1913	100	100	100	100	100	100	100
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040
april 1924	2351	2290	969	2060	1683	2484	1973
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049
september 1924	2106	2417	1401	2154	1547	2246	1978
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981

Celotni indeks je kljub temu, da je bil kurz dinarja v oktobru t. l. ugodnejši, za par točk višji.

Porast celotnega indeksa je v glavnem povzročil porast cen za sadje in zelenjavo in njihovih izdelkov: suhih sliv, vina in žganja. Teh izdelkov cene vsled jako slabe letine sliv in manjšega pridelka grozdja stalno skakejo. Za vse ostale skupine, izvzemši kolonijalno blago, za katero je cena skoro neizpremenjena, se cene znižujejo.

Najbolj so se znižale cene za industrijske izdelke, to je za one predmete, ki se v pretežni večini uvažajo in je njihova cena odvisna od kurza dinarja in cen na zunanjih tržiščih. V tej skupini so se cene znižale za 198 točk ali za 9%. Najbolj so se v tej skupini znižale cene za bombaž, kovine, železo in steklo, manj pa za ostale predmete.

V skupini poljedelskih pridelkov je znižanje malenkostno. Pri posameznih predmetih so razlike znatnejše. Cena za koruzo jako pada, dočim je za pšenico, moko in živinsko krmo nekoliko višja. Živina in mesni izdelki so se pocenili za 23 točk ali 1%.

V tej skupini so padle cene za drobnico (ovce), zvišale so pa se za govejo živino, prašiče in jagnjeta.

Cena za kolonijalno blago se dviga, dasi se po večini uvažja. Glede posameznih predmetov so se cene zvišale za kavo in sladkor, glede ostalih predmetov pa padajo.

Od 1. septembra t. l. je azijo na carino povišan od 900 na 1000%.

Kurz dinarja se je tekom meseca oktobra gibal v Newyorku med 137.50 do 145 centov.

Splošna konjunktura v veletrgovini je trajno slaba.

Uvoz je padel na minimum, izvoz pa povoljno napreduje.

Zasebna obrestna mera za veletrgovino je znašala 18 do 22%, obrestna mera Narodne banke pa 6%.

Promet kaže nedostatke, ker ni v položaju hitro odpravljati izvoznega blaga in v notranjem prometu sladkorne pese.

V mesecu oktobru se je osnoval sladkorni kartel.

Obtok bankovcev dne 30. septembra 5968 milijonov in dne 22. oktobra 5961 milijonov.

Uspehi tetošnjega velesejma v Pragi.

Velesejm v Pragi je največji čehoslovaške trg in obenem eno najvažnejših trgovskih in industrijskih tržišč v srednji Evropi. Letošnji jesen je trajal sejem v Pragi od 21. do 28. septembra. Splošno ugoden položaj v državi je upravičeval nado, da bo imel letošnji sejem enak uspeh, kakor večina prejšnjih sejmov. Dočim nekateri sejmi v sosednjih državah niso dosegli pričakovanih uspehov, je imel praški sejem uspeh, ki je presegel vsa pričakovanja in uspehe vseh dosedanjih sejmov. Ako vpoštevamo, da se je letos priredilo po Evropi nič manj nego 82 sejmov, je tem bolj zanimivo dejstvo, da je imel ravno praški sejem tako ugoden uspeh. Brez dvoma se mora

smatrati, da je praški sejem eden najvažnejših sejmov v Evropi.

Na sejmu v Pragi je razstavilo blago 2208 trdk, od teh 2084 iz Čehoslovaške in 168 iz inozemstva. Pri tem je kolektivno razstavljanje šteto le enkrat. Po posameznih skupinah se razstavljal razdele nastopno:

1. Stavbarstvo: jeseni 1924: 79; poleti 1924: 76; jeseni 1923: 77.
2. Kovinarstvo: jeseni 1924: 488; poleti 1924: 512; jeseni 1923: 494.
3. Elektrotehnika, mehanika in optika: jeseni 1924: 100; poleti 1924: 73; jeseni leta 1923: 71.
4. Lesna industrija: jeseni 1924: 184; poleti 1924: 159; jeseni 1923: 153.
5. Tkanine: jeseni 1924: 152; poleti 1924: 164; jeseni 1923: 163.

6. Oblačila: jeseni 1924: 193; poleti 1924: 102; jeseni 1923: 117.

7. Galanterija: jeseni 1924: 106; poleti 1924: 113; jeseni 1923: 101.

8. Usnje in čevlji: jeseni 1924: 94; poleti 1924: 94; jeseni 1923: 93.

9. Steklo, porcelan in fina keramika: jeseni 1924: 98; poleti 1924: 91; jeseni leta 1923: 80.

10. Umetnine: jeseni 1924: 41; poleti 1924: 32; jeseni 1923: 31.

11. Kemija in zdravilstvo: jeseni 1924: 65; poleti 1924: 84; jeseni 1923: 83.

12. Živiljske potrebščine in poljedelstvo: jeseni 1924: 106; poleti 1924: 146; jeseni 1923: 140.

13. Glasbila: jeseni 1924: 28; poleti 1924: 22; jeseni 1923: 17.

14. Igrače: jeseni 1924: 58; poleti 1924: 46; jeseni 1923: 44.

15. Grafika, papir, šolske in pisarniške potrebščine: jeseni 1924: 92; poleti 1924: 102; jeseni 1923: 107.

16. Dragulji, zlato, srebro in ure: jeseni 1924: 11; poleti 1924: 11; jeseni 1923: 16.

17. Mešana skupina: jeseni 1924: 89; poleti 1924: 146; jeseni 1923: 110.

18. Razstava Zveze čehoslovaških mest: jeseni 1924: 79; jeseni 1923: 49.

19. Lesni in lovski sejem: jeseni 1924: 56.

20. Francoska razstava: jeseni 1924: 89.

Skupaj: jeseni 1924: 2208; poleti 1924: 1973; jeseni 1923: 1926.

Število razstavljalcev bi bilo še večje, ako bi se posebej šteli vse tvrdke, ki so razstavile kolektivno. Tako je n. pr. razstavilo to jesen skoraj 300 francoskih tvrdk kolektivno. Razstavljalci zaposlujejo v svojih tovarnah in trgovinah 9864 uradnikov in 188.620 delavcev. Izmed tujih udeležnikov je bila najštevilnejša francoska udeležba, oziroma razstava, katero je priredilo francosko trgovsko ministrstvo s sodelovanjem urada za zunanjo trgovino in posebnega odbora, kateremu je predsedoval g. Famel, eden največjih francoskih industrijcev. Francosko razstavo je otvoril čehoslovaški trgovinski minister g. ing. Novak v prisotnosti g. Cougota, francoskega poslanika v Pragi. g. Maggle, ravnatelja sosveta za zunanjo trgovino, in g. Lebon, predsednika francoske čehoslovaške trgovske zbornice v Parizu.

Zveza čehoslovaških mest je priredila jako zanimivo razstavo o normalizaciji in simplifikaciji občinskih potrebščin, da se čim več prihrani v občinskem gospodarstvu. Istočasno je bil sklican kongres čehoslovaških mest v Pragi z enakim programom. Tega kongresa so se udeležili tudi zastopniki inozemskih mest, osobito iz Francije, Belgije, Nemčije, Rumunije, Poljske. Iz Jugoslavije so bila zastopana mesta: Sušak, Sombor in Pančevo. Delegati danske prestolice Koda so došli v Prago žal šele po sklepu kongresa.

Se ena špecialna razstava je vzbudila splošno pozornost na Praškem velesejmu, osobito gozdarska, lovska in ribarska razstava, ki je bila prirejena ob priliki gozdarskega kongresa v Pragi, katerega se je udeležilo tudi sedem delegatov iz Jugoslavije. V okvirju letošnjega jesenskega gozdarskega sejma se je priredil tudi lesni sejem, na katerem so se sklenile precejšnje kupčije čehoslovaškega lesa za inozemstvo. Upravičeno se domneva, da se bo odslej vsako leto prirejela gozdarska razstava v zvezi z lesnim sejmom.

Praški velesejm je posetilo približno 400.000 oseb. Razen domačinov so došli kupeci iz 39 držav, od teh iz 18 prekomorskih držav. Največ inozemskih posetnikov je došlo iz Francije, nadalje po vrsti posetniki iz Rumunije, Avstrije, Belgije, Jugoslavije, Nemčije, Holandske, Ogrske, Poljske, Španije, Anglije, Bulgarije, Švice, Danske, Rusije, Letonije, Litve, Italije, Švedske, Grške, Severne Amerike, Indije, Avstralije, Južne Afrike, Turčije, Alžira, Japonske, Palestine, Tunisa, Brazilije, Argentinije, Kolumbijske, Kube, Egipta in Nove Zelandije. Na ta način je čehoslovaška industrija pridobila precej novih inozemskih odjemalcev, dočim so inozemski razstavljalci pri-

dobili tako pri čehoslovaških, kakor pri inozemskih posetnikih številne interese za njihovo blago.

Največje število kupčij se je, kakor tudi na prejšnjih sejmi, sklenilo v metalurški stroki, katere se je udeležilo 488 razstavljalcev. Posebno so se kupovali stroji za pekarije, mesarije, za obdelovanje lesa, sesalke, motocikli, akumulatorji, elektrotehnične potrebščine itd. Ravnotako so se precej kupovali tudi poljedelski stroji, osobito za Jugoslavijo. Tekstilne stroje so kupovali posebno posetniki iz zapadne Evrope. Precejšnje kupčije so se sklenile glede šivalnih strojev, stekla, porcelana, igrač, manj glede papirja, ki na sejmu ni bil zadosti zastopan. Z velikim uspehom je bila zaključena razstava pohištva, ali dočim so se domači kupci zanimali pretežno za leseno pohištvo, osobito iz upognjenega lesa, so se inozemski kupci zanimali za pohištvo iz medi. Dobro je uspela tudi razstava glasbil in glasbenih pripomočkov, katerih se je mnogo prodalo na Poljsko in v Jugoslavijo in v balkanske države.

Veliko zanimanje, katero je pokazala zunanja trgovina za praški, velesjem, opravičuje nado, da se bodo zunanja tržišča v dogledni bodočnosti za čehoslovaško blago še bolj razširila. Za prihodnji spomladanski sejem, ki se bo vršil od 22. do 29. marca 1924, se je spričo tega prigrasilo že znatno število razstavljalcev.

Pa tudi dejstvo, da se Praga čimdalje bolj razvija v eno glavnih tržišč srednje Evrope, jako povoljno vpliva na razvoj praškega sejma. V tej smeri se Praga razvija, odkar si je čehoslovaški narod ponovno priboril svojo svobodo, in ona stara tradicija, ki je že v srednjem veku v Pragi ustvarila centralno tržišče, na katerem sta med sabo prihajala v dotiko zahod in vzhod. Dočim so se v srednjem veku ravno v Pragi križale glavne trgovske ceste Evrope, se danes tam križajo najvažnejše kontinentalne železnice. Vsa ta dejstva morajo utrditi zaupanje, da ima praški velesjem sijajno bodočnost, osobito ako uresniči velesjem idejo svojega predsednika g. Bohorčca, da se zgradijo v Pragi trajne velesjemске palače in da se z njimi napravi pričetek za veliko trgovsko »city« Srednje Evrope.

Razsodišče Ljubljanske borze za blago in vrednote.

Odklonitev razsodnikov.

Razsodnika sme stranka odkloniti:

1. v stvareh, v katerih je razsodnik sam stranka, ali glede katerih je proti eni izmed strank soupravičenec, soobvezanec ali regresni dolžnik;
 2. v stvareh razsodnikove soproge ali takih oseb, ki so z njim po premi vrsti v sorodstvu ali svaštvu ali po stranski vrsti do četrtega kolena v sorodstvu ali do drugega kolena v svaštvu;
 3. v stvareh razsodnikovih posinolvencev, rejencev, varovancev ali gojencev;
 4. v stvareh, v katerih je bil razsodnik pooblaščenec ene izmed pravnih strank;
 5. če dokaže stranka zadosten vzrok za dvom o razsodnikovi nepristranosti.
- Razsodniki, pri katerih nastopi ena izmed okolnosti pod točkami 1. do 4., se morajo vzdržati izvrševanja razsodniškega posla in to nemudoma javiti predsedniku kolegija razsodnikov.

Stranka ne more razsodnika več odkloniti, če je z njim že razpravljala, dasi ji je bil znan razlog pod točko 5. tega člena (§ 25.).

O dopustnosti odklonitve, predlagane po stranki pred razpravnim narokom, in o izključitvenem razlogu, ki ga je prijavil razsodnik sam, odloči predsednik kolegija razsodnikov.

Če pa o tem predsednik kolegija razsodnikov ni odločil pred začetkom razprave, ali če se uveljavlja eden izmed razlogov § 25. šele pri naroku, odločijo o tem ostali razsodniki. Ob enakem številu glasov odloči predsednik kolegija razsodnikov, enako

tudi, če je odklonjenih več razsodnikov.

Namesto izstopivšega razsodnika mora stranka v 24 urah po prejemu obvestilu, ali pa, če je prisotna, takoj izvoliti drugega razsodnika, sicer ga imenuje predsednik kolegija razsodnikov. Namesto izstopivšega načelnika morajo izvoliti razsodniki drugega načelnika (§ 26.).

IV. a. Postopanje pred razsodiščem.

Da zajamči pravičnost sodstvu razsodišča in utrdi med občinstvom zaupanje v to sodstvo, zahteva zakon tudi za postopanje pred razsodiščem obojestransko pravico do zaslišbe, ustonost in neposrednost ter javnost postopanja kakor tudi pravico za stranke, dati se zastopati po zastopnikih svojega zaupanja. Tem zahtevam je tudi v našem pravilniku ustrezno.

Poizkus poravnave se pred tožbo. — Če gre za pravno stvar, katere vsota ali vrednost ne presega 25.000 Din, če je razsodišče pristojno in če nasprotnik v Ljubljani stanuje, sme oni, ki namerja tožiti pred razsodiščem, še preden tožbo vložiti, predlagati, naj se povabi nasprotnik pred tajnika razsodišča ali njega namestnika zaradi poizkusa poravnave. Ni pa povabljenec na kvar, če ne pride pred razsodišče; saj tožba še ni vložena (§ 27.).

Tožba. — Vložiti se mora tožba pri tajniku razsodišča ustno na zapisnik ali pismeno. Ob vložitvi tožbe mora tožitelj položiti sodno takso, določeno v tarifi (§ 59., drugi odstavek). — Navajati mora tožba stranke po imenu, poslu in bivališču kakor tudi po njih vlogi v pravdi, morebitne zastopnike, dejansko stanje sporne stvari, dokazila za trjene dejanske okolnosti, število in kakovost prilog, razloge za pristojnost razsodišča, določen tožbeni zahtevek in podpis stranke same ali njenega zastopnika. Tožba se mora vložiti v dveh izvodih. Če je toženih več oseb, je treba vložiti toliko izvodov in prilog, kolikor je nasprotnih strank, razen tega pa še en izvod za razsodišče. — Če se zahteva pristojnost razsodišča glede spora, ki ne izvira iz borznih poslov, se mora priložiti tožbi izvornik ali prepis pogodbe, v kateri sta se stranki dogovorili glede pristojnosti. V vseh drugih primerih sme tajnik razsodišča tožbo vrniti v popravilo in postopanje se ne nadaljuje, dokler ni izvršen popravek. Če pa iz tožbe samé očitno izhaja, da borzno razsodišče v dotičnem primeru ni pristojno, je tajnik razsodišča upravičen tožbo sporazumno s predsednikom kolegija razsodnikov vrniti tožitelju s poukom, da mu pristoji pravica predlagati, naj se sestane razsodišče in odloči o svoji pristojnosti. Zlasti je postopati tako, če pripada ena stranka kmetijskogospodarskemu sloju in je blagovni posel, ki je predmet spora, očitno v nesorazmerju z gospodarskim obratom stranke (§§ 28., 29.).

Narok. — Na tožbo odredi tajnik razsodišča narok v čim krajšem času, redoma ne nad 30 dni. Prva razprava naj se vrši najkasneje v 45 dneh po vložitvi tožbe. Razpisati jo je tako, da preostaja strankam od dne, ko se vroči poziv, do naroka zadosti časa, imenovati svoje razsodnike in zastopnike. — Prvopis tožbe ali izvorni zapisnik tožbe se mora položiti med uradne spise. V pozivu, ki se izda na tožbo, se morajo stranke pozvati, naj izvolijo razsodnike in naj pristopijo točno določenega dne ob določeni uri k razpravi osebno ali po pravilno izkazanem zastopniku z dokazili. Nadalje je treba navesti v pozivu, da se bodo, če ena stranka zamudi narok, smatrala za resnične vse dejanske navedbe došle stranke, ki se tičejo pravnega spora, kolikor niso opovržene z danimi dokazi in da se bo na tej podstavi odločilo o tožbenem zahtevku po predlogu došle stranke (kontumačna sodba). — Na razpravo se morajo povabiti tudi razsodniki, kakor hitro so bili po strankah izvoljeni, z naročilom, naj se odzovejo vabilu in izvolijo načelnika (§§ 30., 31.).

rst.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

53. NAŠA INDUSTRIJA FAJANSA, MAJOLIKE IN PORCELANA.

Našo industrijo fajansa in majolike zastopajo tovarne in sicer v Nemškem Dolu pri Celju, Petrovčah pri Celju in Gotovljah pri Zalcu, vse v Savinjski dolini; poleg teh obstoji še ena delavnica v Kamniku.

Našo industrijo porcelana in majolike zastopa tovarna v Novem Sadu. Poleg teh se nahaja v Našicah še tovarna pip.

V Nemškem Dolu pri Celju je tovarna majolike last delniške družbe »Zagorke, stavbene industrije v Zagrebu. Na leto more izdelati deset vagonov posode, kakor krožnikov, skled, skodelic zat čaj in kavo, vsakovrstne namizne posode, umivalnikov, vrčev za vino, mleko itd. Zaposluje 40 delavcev. Ilvico in vse druge surovine dobiva na licu mesta ali v okolici. Tovarnica ima turbino na 20 konjskih sil, parni stroj in naprave za mlenje in mešanje surovin. Sode izdeluje v ročnem obratu, premog pa dobiva iz lastnih premogovnikov. Izdelke prodaja v tuzemstvu, pred vojno jih je pa prodajala v Avstrijo, Italijo in na Balkan.

V Gotovljah se nahaja Gotoveljska tovarna za belo in prsteno posodo, last Veselija in druga, ki ima tri peči, 4 kadi za izpiranje, vodno moč z 12 konjskimi silami, parni kotel s 26 cevmi, parni stroj z 8 konjskimi silami, tri transmisije, 3 stroje za mešanje, 1 sesalko, elektromotor na 115 voltov, 6 konj, 30 amperov za razsvetljavo tovarne itd. Delavcev zaposluje 37, od teh tri trajno pri kopanju ilovice. Na leto more izdelati 12 vagonov posode, katero prodaja v tuzemstvu.

Keramična industrija A. P. Schütz, Petrovče pri Celju. Tovarna je obsejnejša od ostalih in izdeluje poleg gori navedene posode posebno lepe, umetniško izdelane majolike. Ima parni stroj s 24 konjskimi silami, vodno moč z 12 konjskimi silami in stroje za mlenje, izpiranje in stiskanje ter peči. Delavcev ima 59. Na leto bi mogla izdelati približno 400.000 komadov krožnikov in 400.000 komadov skledic in skodelic, ako bi ničesar drugega ne izdelovala. Premog dobiva iz lastnega premogovnika.

V Kamniku se nahaja ena delavnica majolike.

V Novem Sadu se zida tovarna majolike in porcelana. Na leto bo mogla izdelati 36—60 vagonov porcelana in majolike in bo zaposlevala 100—150 delavcev. Motorni pogon bo oskrboval elektromotor s 30 konjskimi silami. Tovarna preiskuje ležišča in kvalitete bele glin v Srbiji, a spočetka namerava predelovati češki kaolin, ako bi dotlej ne bila zadovoljna s kaolinom v Srbiji.

Napravitelj namerava: 1. Eno porcelansko peč v obsegu 60 m² za izpremembe z oblažujočim plamenom, v kateri namerava izdelovati elektrotehnične potrebščine za železnice in telegrafe, kakor tudi posodo za vsakdanjo potrebo; 2. eno drugo peč, zvano mušel, s 24 m², pripravno za žganje ognjavarne posode za kuhanje in za žganje šamotne opeke; 3. cugmušel s 24 predeli za žganje pisane porcelanaste posode; 4. dve male mušle za preizkušnje. Poleg tega namerava postaviti mlin za mlenje glazure, 4 kadi za mešanje surovin, stroj za lomljenje šamota, avtomatsko presejevalnico, stroj za gnetenje, filtersko stikalnico itd.

(Dalje sledi.)

Industrija.

Muzej domačih proizvodov. Ministrstvo zunanjih del je sprožilo idejo, da se pri posameznih naših konzulatih v inozemstvu osnujejo muzeji naših produktov, da bi se moglo v vsakem posameznem mestu, kjer se nahajajo naši konzulati, s tem večjim uspehom delovati na ojačenju eksporta izdelkov domače industrije.

Usnjarska industrija je morala do sedaj zanjo zelo važen zvepleni natrij (Natriumsulfid, Schwefelnatrium) dobavljati iz inozemstva. V tem oziru je napravila naša kemična industrija zopet korak naprej, ker je pred kratkim začela najstarejša kemična tovarna na našem ozemlju, in sicer »Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku«, izdelovati to kemično tvarino. Izdelovanje je danes že v polnem teku in izdeluje se toliko, da ne bode zadostovalo samo za kritje cele potrebe v naši državi, ampak da bode morala tovarna najbrž še precejšnje množine izvažati. Glede cen in dobavnih pogojev naj se interesenti obrnejo na imenovano tovarno.

Osnovanje italijanskega čokoladnega trusta. Po vesteh, ki se razširjajo v italijanskih listih, se pričakuje osnovanje trusta italijanskih tovarn čokolade s kapitalom v iznosu 50 milijonov lir.

Državna industrija v Rusiji. Rusko časopisje objavlja izvlečke statističnih podatkov o položaju ruske industrije, ki se nahaja v državni režiji in to za čez zadnjih deset mesecev poslovnega leta 1923-24. Po teh podatkih so v tem razdobju nastale različne spremembe. V obratu je bilo 2137 podjetij, kar pomeni zmanjšanje za 16,8% napram stanju 1. trimesečja prejšnjega leta. To se ima v glavnem pripisati ne redukciji produkcije, ampak koncentraciji industrije, katero so lanske leto izvršile ruske gospodarske oblasti. Ta koncentracija se vrši v formi zvišanja aktivnosti močnih tovarn, ki so dobro založene, kar gre naravno na škodo slabih in nesolidno ustanovljenih podjetij. Število zaposlenih delavcev v državnih podjetjih ostalo je skoro stabilno, t. j. 1.228.240 napram 1.202.309 v prejšnjem letu. Vrednost produkcije se je znatno povečala napram oni v letu 1923, ter se je zvišala od 941.448.000 rubljev na 1.221.864.000 rubljev. Gospodarski ruski tisk tolmači to dejstvo s povišanjem produktivnosti kapacitete ruskega delavstva.

Trgovina

Trgovina s suhim slivami. Suhih sliv se je v tem letu po približni cennitvi izvozilo okoli 500 vagonov in to v vrečah, etvirano in zavito v škatle. Ta izredno majhen kvantum je manjši od onega, kakor so ga predvidevali najhujši pesimisti. V Brčku, kamor se je v prejšnjih letih dovažalo na stotine vagonov suhih sliv, se je v tem letu dovozilo od 15. septembra do 23. oktobra samo 172 vagonov in se v krogih strokovnjakov smatra, da ne bo dovoz presegel 200 vagonov.

Trgovinski bilanca Italije. V prvih 8 mesecih t. l. je znašal uvoz 12.399.000 lir, medtem, ko je izvoz dosegel vrednost 8.839.000 lir. Uvoz je v tem letu narastel za 860.000 lir, a ta porast se nanaša ponajveč na dobavo surovin. Izvoz je nasprotno narastel za 2.030.000, a sestoji ponajveč v izgotovljenem blagu.

Porast insolventne v Avstriji. Medtem ko je v Avstriji izza meseca julija število insolventnih čimdalje padalo, je v prošlem mesecu oktobru število insolventne zopet narastlo in doseglo višjo številko nego kdaj po juliju. V juliju je bilo tedensko povprečno število prisilnih poravnjav 71, a konkurzov 39, v avgustu 55, odnosno 33, v septembru 51, odnosno 40, a v oktobru 62, odnosno 43. Velik del tvrdk, ki so prijavile insolventnost, pripada tekstilni, čevljarški in kožarski stroki, kar je povzročilo djestvo, da ni v tej stroki zbog toplega jesenskega vremena nobenih poslov in so večja naročila izostala.

Obrt.

Odklikovanje vzornega obrtnika. V nedeljo je bil na slovesen način odklikovan z redom sv. Save znani organizator slovenskega obrtništva na Stajerskem, nemurni delavec na narodnem in gospodarskem polju g. Jakob Zadravec iz Središča ob Dravi. Odklikovanec, ki je danes lastnik paromlina in svetnik trgovske in obrtniške zbornice, si je stekel za procvit slovenskega obrtništva neveljavni zaslug. Izročitvi odklikovanja, ki ga je izvršil ptujski srezki glavar g. dr. Vončina, so prisostvovali v imenu trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pless, v imenu ljubljanske zveze obrtnih zadrug g. Franchetti, mariborske pa g. Burek, zastopniki finančne uprave, občine ter strokovnih in političnih organizacij. Nemurnemu delavcu želimo tudi mi, da

bi mu bilo dano nositi zaslužen odlikovanje še dolga leta v korist svojemu podjetju in v ponos slovenskemu obrtništvu.

Carina.

Carinska konferenca v Ljubljani. Prihodnja redna carinska konferenca se vrši dne 14. t. m. ob 5.15 popoldne v prostorih ljubljanske glavne carinarnice. **Znižanje carine na krompir v Švici.** — Švicarski zvezni svet je za dobo od 20. oktobra 1924 do najkasneje 30. aprila 1925 znižal uvozno carino na krompir za polovico, to je od 2 frankov na 1 frank. Povod za to znižanje je izredno slaba letina za krompir v Švici. Konzumenti zahtevajo, da se pobiranje carine za krompir sploh ukine.

Izvoz in uvoz.

Iz katerih držav je naša kraljevina v I. polletju 1924 uvažala blago? V našo kraljevino se je v I. polletju t. l. uvozilo za 3.819.215.980 Din blaga. To blago je došlo: iz Češkoslovaške za 845 milj. (22.14%), iz Avstrije za 802 milj. (21.03 odst.), iz Italije za 720 milj. (18.86%), iz Anglije za 374 milj. (9.80%), iz Nemčije za 312 milj. (8.19%), iz Severne Amerike za 165 milj. (4.31%), iz Francije za 147 milj. (3.85%), iz Grčije za 114 milj. (3%), iz Ogrske za 77 milj. (2.2%), iz Indije za 51 milj. (1.36%), iz Rumunije za 51 milj. (1.35%), iz Švice za 31 milj. (0.81%), iz Holandije za 25 milj. (0.65 odst.), iz Belgije za 20 milj. (0.54%), iz Brazilije za 14 milj. (0.37%), iz Poljske za 13. milj. (0.36%), iz Egipta za 10 milj. (0.27%), iz Bolgarije za 5.8 milj. (0.15 odst.), iz Argentinije za 5.8 milj. (0.15%), iz Danske za 4.7 milj. (0.13%), iz Španije za 4.7 milj. (0.12%), iz Norveške za 4.4 milj. (0.12%), iz Turčije za 4.4 milj. (0.12%), iz Rusije za 3.8 milj. (0.10%), iz Albanije za 3.2 milj. (0.09%), iz Portugalske za 1.1 milj. (0.04%), iz Perzije za 958 tisoč (0.03%), iz Švedske za 913 tisoč (0.02%), iz Alžira za 430 tisoč (0.01%). Iz ostalih držav je dobila naša kraljevina: iz Japonske blaga za 43.340 Din, iz Mehike za 15.400 Din, iz Sirije za 9850 Din, iz Finske za 8760 Din, iz Kanade za 6025 Din, iz Venezuele za 3000 Din, iz Litve za 2715 Din, iz Čilske države za 500 Din, iz Tunisa za 100 Din in iz neznanih držav za 13.850 Din.

Češkoslovaški izvoz v letu 1924. — Češkoslovaška je v prvih devetih mesecih leta 1924. izvozila za 11.688 milijonov kron blaga; v istem razdobju leta 1923. pa za 8490 milijonov, kar znači, da se je letos izvoz dvignil za 3192 milijonov kron. Največ blaga je odšlo iz Češkoslovaške v Nemčijo (2232 milijonov), v Avstrijo (2541 milijonov) in v Anglijo (4047 milijonov). V našo državo je znašal izvoz 627 milijonov, dočim je znašal v letu 1923. le 380 milijonov.

Promet.

Hitra zveza med Parizom in Moskvo. Ravnatelj zrakoplovne družbe »Derolust« v Berlinu dr. Darilov se pogaja za otvoritev rednega zračnega prometa med Parizom in Moskvo. Pot pojde čez Berlin in Amsterdam ter bo trajala samo okoli 33 ur.

Razno.

Politika novega ministra financ. Novi finančni minister g. dr. Milan Stojadinović je podelil o bodoči finančni politiki nove vlade uredniku beogradske »Politike« daljšo izjavo. Glavne ideje te izjave so naslednje: finančna politika kabineta pašić bo obdržala prejšnje osnovne smeri, ki jih je mogoče orisati v treh besedah: v valutarnem oziru: deflacija, v budžetu: ravnotežje, pri izdatkih: varčevanje. Novi finančni minister pripisuje svojem predhodniku v posebno zaslug, da ni glede valute podvel nobenih novosti, in da ni eksperimental. Radi tega in zbog povoljne izvozne sezone ter urejenih državnih financ je bil omogočen porast dinarja. Kot edino zlo

bi se mu moglo pa očitati, da je posvečal stabilizaciji dinarja premalo pozornosti. Stalne kalkulacije so povzročile precejšnjo negotovost v vseh trgovskih poslih. Dasi ni svetovati, da bi se stremelo po stabilizaciji potom devaluacije, kakor predlagajo nekateri, je vendar potrebno, da se izvede postopno ojačanje dinarja. Kar se tiče sedaj veljavnega budžeta, je podčrtati, da so dosedaj objavljeni rezultati dohodkov v popolnem soglasju s proračunskimi vsotami. Iz oficijelnih podatkov, ki so bili objavljeni za čas prvih 4 mesecev, t. j. od aprila do julija tekočega proračunskega leta, je razvidno, da so označali dohodki 3.311.848.868 Din napram proračunjenim 3.468.333.333 Din. Razlika v iznosu 156 milijonov je neznatna, če se pomisli, da se v omenjenih štirih mesecih ni iztirjalo neposrednih davkov v večji meri. V dotičnem razdobju se je pa tudi izdalo manj, nego je bilo proračunjeno, in sicer za okroglo 212 milijonov, tako, da se je 56 milijonov več dobilo nego izdalo. Da kljub temu primanjkuje državnih blagajni denarja, je vzrok dejstvo, da nahajamo stare dolgove iz pretečenih 5 let. Z razpustitvijo skupščine so se dela glede novega proračuna za leto 1925-26 morala prekiniti, tako, da se bo moralo zopet posluževati sistema odobritve dvanajstin. Ta sistem ni sicer prikladen, ima pa to dobro stran, da podaljša stari budžet, ki je praviloma nižji od novega. Začasno se ne bodo uvedli nobeni novi davki ali takse in doklade. Pri izdatkih se bo pa moralo postavko glede invalidov povečati. Poleg drugih nalog na finančnogospodarskem polju, se bo moralo še mnogo storiti za povzdigo domače industrije in trgovine, o katerem vprašanju se bo pa minister izjavil ob drugi priliki.

Razstava konserviranega sadja in povrta, ki se je nedavno vršila z velikim uspehom v Jagodini, se bo prenesla v Beograd in tam otvorila dne 12. t. m.

Vagoni na račun reparacij. Prometno ministristvo je bilo obveščeno, da je prispel preko Jesenic nov kontingent vagonov iz Nemčije na račun reparacije. Ta pošiljatev obsega 99 osebnih vagonov in sicer: 38 I, 19 II in 42 III. razreda. Za ozkotirne železnice v Srbiji je prispelo 20 vagonov. Tovornih vagonov smo dobili 50 tipa G. N. in N. G. in 20 za ozki tir I. K. Na račun reparacij je dobila naša država doslej 10.345 vagonov in 450 lokomotiv. Od teh je bilo za normalne proge osebnih 240, tovornih pokritih 4000, nepokritih 5000, vagonov za prašiče 190, za sveže meso 80 in 200 cistern. Ostali so za ozkotirne železnice.

Sodelovanje francoskega kapitala z našim. »Jugoslovenski Lloyd« piše: Tudi dni je bival v Zagrebu ugledni zastopnik francoskega kapitala, monsieur Claude de Seze, eden glavnih ravnateljev zna-

nega svetovnega zavoda »Banque de Pays de l'Europe Centrale«. Banka ima kot znano tesne stike z dunajsko »Länderbank«, ta pa je v ozki poslovni zvezi s »Slavensko banko d. d.« v Zagrebu. Gosp. Seze potuje po naših krajih zato, da se поблиže in osebno seznanji z našimi gospodarskimi razmerami, pred vsem pa, da si ogleda delovanje »Slavenske banke« in drugih podjetij, ki so ž njo v zvezi. Kakor smo informirani iz okolice gosp. Sezeja, se je znani finančnik zelo ugodno izrazil o našem gospodarskem položaju in se živahno zanimal za naše razmere, ki se mu zde ugodne za bodoče delovanje. Naše razmere so ga tako zainteresirale, da je podaljšal dobo svojega bivanja v Jugoslaviji in namerava sedaj obiskati tudi naša provincajna mesta.

Razstava v Milanu leta 1928. Pripravljaja se velika narodna razstava ogromnega obsega v Milanu za leto 1928. Običajni vzorčni sejem ostane takrat odprt dalje časa nego navadno v drugi polovici aprila in bo tak, kakor vsako leto, poleg tega pa bo narodna razstava. Italija hoče pokazati svoje povojno gospodarstvo.

Redukcija uradništva na Francoskem. Finančni minister Clementel pripravlja obširno redukcijo uradništva v francoskem finančnem ministristvu.

Odnošaji Anglije napram Rusiji. — »Westminster Gazette« poroča, da sedanja angleška vlada ne bo izpremenila dosedanje politike napram sovjetski Rusiji, ampak da bo poskušala z novimi pogodbami med Anglijo in Rusijo dobro medsebojno razmerje še ojačiti.

Vstaja španskih anarhistov. O uporu v Španiji prihajajo k nam zelo kratke vesti. Že pred nekoliko dnevi je prejel poveljnik policije v Barceloni informacije o revolucionarnih pripravah. Na podlagi teh obvestil je mestna policija aretirala več sumljivih oseb, ki so sodelovale pri osnovanju uporniškega načrta. Barcelonski zaročniki so sklenili, da sporazumno z vojaki napadejo artiljerijsko vojašnico. Bili so pretekli četrtak že zbrani za vojašnico v svrhu izvedbe načrta, ko se jim približajo močni policijski oddelki. Po kratki borbi, v kateri je padlo na obeh straneh več oseb, je policija aretirala in razorožila več upornikov, med njimi tudi par vojakov-artiljeristov. List »Journal« objavlja, da so francoski obmejni stražniki aretirali na meji 17 revolucionarjev, ki so nameravali po izjalovljenem uporu pribezati na francoska tla. Španski direktorij je sklenil, da takoj ojačijo obmejne straže. Po francoskih listih gre za vsestransko zasnovano zaroto, čije svrha je, strmoglaviti španski direktorij. Barcelonski upor naj bi bil le znamenje za splošno ustajo po vsej državi.

Zlatorog terpeninovo milo, ponujajte svojim odjemalcem in bodite prepričani, da jih bodele dobro postregli!

Iz naših organizacij.

Dramatični odsek Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani je pričel z delovanjem. Nove prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17/I. vsak dan od 6.—7. ure zvečer.

Občni zbor pomočniškega zbora Gremija trgovcev v Ljubljani se bo vršil v četrtek, 20. novembra 1924 ob pol 8. uri zvečer v prostorih Gremija trgovcev v Ljubljani, Aleksandrova cesta. — Odbor.

Knjigovodski tečaj Slovenskega trgovskega društva »Merkur« se otvori v petek, dne 14. novembra 1924 ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17/I. Eventualne nove prijave vsak dan od 6.—7. ure zvečer.

Denarstvo.

Vprašanje ureditve deviznega prometa med Zagrebom in Beogradom. V soboto so se sestali na konferenci v Zagrebu zastopniki Udruženja beograjskih novčanih zavodov in Saveza novčanih za-

voda v Zagrebu, da razpravljajo o dveh vprašanjih: 1. Nakazanje protivrednosti prodanih deviz med Zagrebom in Beogradom potom žira Narodne banke; 2. vprašanje zakasnitve prihoda deviz v inozemstvo. V obeh vprašanjih se je dosedel sporazum v načelih, ki se pa mora predložiti še plenumu obeh udruženj v odobrenje.

Donosi monopolske uprave za mesec julij t. l. V mesecu juliju t. l. je imela monopolska uprava iz monopolov nastopne dohodke: od tobaka 168.162.112 dinarjev, od soli 28.247.329 Din, od petroleja 6.649.244 Din, od vžgalic 13 milijonov 298.048 Din, od cigaretnega papirja 12.318.643 Din, od saharina 24 Din 75 para, od vrednotnic 41.937.484 Din. Razni drugi dohodki so znašali 536.314 dinarjev. Proračun je presegel donos od tobaka za 33.162.112 Din, od soli za 3.247.329 Din, in od cigaretnega papirja za 3.985.309 Din, za proračunom pa je zaostal donos od petroleja za 4.184.088

dinarjev, od vžgalic za 251.951 Din, od saharina za 41.641 Din in od vrednotnic za 24.729.182 Din. Napram donosom monopolov v mesecu juliju 1923 so letošnji donosi brez izjeme višji in sicer od tobaka za 24.3 milj., od soli za 1.4 milj., od petroleja za 3.4 milj., od vžgalic za 5.7 milj., od cigaretnega papirja za 1.9 milj., od saharina za 24 Din 75 p, od vrednotnic za 15.6 milj. in od raznih dohodkov za 108.808 Din.

Glavna zaloga

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Ljubljanska borza.

Dne 12. novembra 1924.

Blago. Les: škorete, 13 mm, 4 m dolge, 10—20 cm širine, media 15 cm, smreka 90%, fco meja bl. 720; škorete, 13 mm, 5 in 6 m dolžine, 10—20 cm šir., media 16 cm, smreka 90%, fco meja, bl. 750; hrast slavonski, I., od 2 m naprej, od 50—80 cm prem., fco meja, bl. 1450; deske, 4 m, paral., 20 in 25 mm, III. in podmera, fco vagon nakl. post. den. 500; brusni les po uz. Ljublj. borze, fco nakl. post. den. 225; bukova drva, obroblici, suhi, fco nakl. post. 2 vag., den. 19, bl. 19., zaklj. 19; oglje bukovo, Ia, vilano, fco meja, den. 117. — Žito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana, den. 385; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 430; koroza bačka, par. Ljubljana, stara, bl. 335; koroza nova, fco sremska post., gar. Ljublj., bl. 175; oves bački, par. Ljubljana, bl. 340; laneno seme, fco Ljublj., den. 675; pšenična moka bačka, št. 0 bas., fco Ljublj., bl. 625; pšenični otrobi, srednji, b/n, fco Ljubljana, bl. 210; krompir, fco skl. Ljubljana, bl. 120; ajda dom., črna, fco Ljubljana, bl. 250; ajda domača, siva, fco Ljubljana, bl. 235. — Stročnice, sadje: fižol ribničan, orig., fco Ljubljana, den. 440; fižol ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trs, bl. 545; fižol prepeličar, očiščen, b/n, fco Postojna trs, bl. 575; fižol mandolon, orig., fco Ljublj., den. 390; fižol mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trs, bl. 495; fižol rjavi, orig., fco Ljubljana, den. 410; fižol prepeličar, orig., fco Ljubljana, denar 450.

Vrednote. 7% invest. pos iz l. 1921, den. 64%, bl. 65, zaklj. 65; loter. 2% % drž. renta za vojno škodo den. 111, bl. 114; Celjska posojilnica d. d. den. 210, bl. 211, zaklj. 210; Ljublj. kred. banka den. 220, bl. 227; Merkantilna banka, Kočevje, den. 126, bl. 128; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 916; Slavenska banka d. d., denar 90, bl. 92; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 130; Trb. prem. dr., Ljubljana, den. 450, ol. 475; Združ. pap. Vevče, den. 109, bl. 120; »Split«, anon. družba za cement Portland, Split, den. 1400, bl. 1460; »Nihag«, Zagreb, den. 69, bl. 80; 4% % zast. listi Kranjske dež. banke bl. 17%, 4% % kom. zadolž. Kranj. dež. banke, bl. 89.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. novembra 1924 se je priglato 410 svinj in 2 kozl, cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—8 tednov stari, komad 62.50—125 Din; 7—9 tednov 150 do 225; 3—4 mesece 300—400; 5—7 mesecev 700—750; 8—10 mesecev 875 do 1125; 1 leto 1750—2500. 1 kg žive teže 15—17.50, mrtve 21.50—25. Koze komad 150—200 Din.

Tržne cene v Celju (1. nov.). Govedina: v mesnicah I. 25, II. 23—24 Din za kilogr.; na trgu I. 25, II. 22—23; vampi 12; pljuča 12; jetra 20. Teletina: teletje meso I. 30, II. 25; jetra 22; pljuča 22. Svinjina: prašičje meso I. 35—40, II. 30; pljuča 15; jetra 15; slanina I. 38, II. 37, na debelo 36, ameriškanska 36; mast 41, ameriškanska 36; sanka 45; prekajeno meso I. 45, II. 40. Drobnica: koštrunovo meso 22.50. Klobase: krakovske 50; debrecinske 50; hrenovke 40; safalade 35; posebne 35; sveže kranjske 50; suhe kranjske 60; brunšviške 20; salami 100—130 Din. Mleko, maslo, sir: 1 liter mleka 3.50—4; kisle smetane 16; 1 kg surovega masla 50, čajnega masla

72; masla 50; bohinijskega sira 54—60; sirčka 15—18; eno jajce 2 Din.

Cene specerijskemu blagu v Celju (1. novembra). Kava Portorico 76 Din za kg, Santos 50—56, Rio 44—48, pražena I. 88, II. 72, III. 56; kristal sladkor beli 15.50; sladkor v kockah 17.50, kavna primes 26; riž I. 12—15, II. 8—10. liter namiznega olja 28, olivnega 44; testenine (1 kg) I. 12, II. 10; milo 17—21 Din.

Cene mlevskim izdelkom na trgu v Celju (1. novembra). 1 kg moke št. 00 6.40 Din, št. 0 6.40 Din, št. 2 6 Din, št. 4 5.60, št. 6 4.70, št. 7 3.60; ržena enotna moka 5.40; krmilna moka št. 8 2.80; kaša 6; ješprenj 6.60; otrobi 2.50; koruzna moka 4; koruzni zдроб 4.80; pšenični zдроб 6.80; ajdova moka I. 6.50 Din.

Novosadska blagovna borza (11. nov.). Na produkti borzi notirajo: Pšenica bačka, 16 vag. 365—367, sremska 365, srpska, 5%, 374, fco Sisek 360, oves, 1 vag. 277.50; korusa, 44 vag., 170; sremska 240; moka 14 1/2 vag., baza >0<. 555, št. >2< 500; št. >6< 380—390; št. >7< 320, otrobi bački 195. Tendence: brez kupčije.

Cene življenjskim potrebščinam v raznih naših mestih. V mesecu oktobru so znašale v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu cene za meso: za govedino 26—30, 22—36, 24—27, 21.50 do 27, 17—20; za teletino: 30—36, 27—35, 25—30, 24—30, 16—25; za mast: 32—34, 37.50, 35—38, 37—39, 37; mleko: 5—6, 3.25—4, 3—3.75, 3—3.50, 4; krompir: 2—4, 1.50, 1.50—1.75, 1.50—2, 2.

Dunajski goveji sejem (10. nov.). Dagon 2328 komadov; od tega je bilo 450 glav iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: voli 15—21 (izjemoma 25), biki 14—19.5, slaba živina 10—14. povprečno za 2000 ak pri kilogramu.

Radi manjšega dovoza so cene poskočile. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 5. t. m. se je pripeljalo en voz, v soboto, 8. t. m. pa 7 vozov sena v Maribor, kjer se je prodajalo po 55 do 75

dinarjev za 100 kg. Kmetje še vedno ne marajo voziti seno v Maribor, ker se jim zdijo cene še vedno prenizke.

Kovinski trg v začetku novembra. Sedaj je pa tudi ameriški kovinski trg postal oprezen, čeprav je še zmeraj čvrst. Zeleznice so spet veliko naročile, pa ne toliko, kakor so pričakovali. Kupčija v jeklu je bila nekam negotova, a so pripisovali to nervoznosti pred volitvami. — V Evropi pa zmeraj stara pesem; cene so se držale nespremenjene, le semintja je bilo opaziti majhno nazadovanje. Zdi se, kakor da so sedanje cene najnižje sploh; pa vendar ne računijo na zvišanje, ker manjkajo vsi potrebni pogoji. Cene: železo v palicah funtov 5/5 do 5/15, surova pločevina 6/10 do 6/15, srednja 7/2 do 7/5, fina 7/12 do 7/15. Valjana žica je šla nazaj na šest in celo nižje. — Angleži slikajo položaj kot zelo ugoden; pravijo, da je to posledica volitev. Ker je pa angleški položaj odvisen tudi od splošnega evropskega, bo treba še počakati, če je optimizem opravičen. — Francozi smatrajo izid angleških volitev z ozirom na gospodarski položaj Francije zelo različno. Dosedaj so se pokazale samo šele slabe posledice. Potem se pa bojijo francoski kovinski krogi tudi posledic zvišanja uradniških plač, namreč nove draginje in zahtev delavstva po višjih mezdah. Cena surovega železa se je nekoliko dvignila, 290—300 francoskih frankov, hematit 405—410. V valjanem blagu je bila konkurenca domačih tvrdk tako huda, da se cene niso mogle držati. Železo v palicah je padlo na 490—500 frankov, in tako tudi drugo blago. — V Belgiji se položaj vidoma postruže; domačega povpraševanja je zelo malo, v eksportni trgovini se pa zmeraj bolj čuti nemška konkurenca. Nezaposlenost v nekaterih obratih stalno narašča. Domače cene: železo v palicah 515 belg. frankov, tračnice 725, surova pločevina 630, srednja 655. Tudi luksemburški trg se nekam slabša, tvrdke morajo pri naročilih zelo

popuščati. — Nemški trg je prišel spet v stari tir, položaj označajo kot zelo miren, zelo neugoden, in bo trajalo še dosti časa, preden bo zavela nova sapa. Situacija presoja prav pesimistično. Domače cene so bile v začetku novembra nekako te-le: železo v palicah 105—115 zlatih mark, surova pločevina 120—125, srednja 130—135, fina 150—165, žica 155. — Čehi tudi niso zadovoljni. Majhna industrija že še prodaja, polfabrikati pa ne gredo. V bodočnost gledajo s strahom. Položaj, pravijo, se ne bo izboljšal; država se je zelo omejila in je črtala važne postavke v proračunu, kar bo ravno železno industrijo najbolj zadelo. Pride k temu še negotovost na svetovnem trgu, posebno glede živil, napete trgovsko-politične razmere doma in drugod itd.

Dobava, prodaja.

Prodaja starih sodov od olja se bo vršila dne 5. decembra t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici.

Dobave: 5. decembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave raznega lesa; pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega mila, raznih olj in masti, vazelina in smoljnatih bakelj; glede dobave 10 lijakov sistema Spitzer za vodne postaje ter glede dobave bele kovine in bele kompozicije.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Državna borza dela v Mariboru. Od 2. do 8. novembra je bilo pri tej borzi 105 prostih mest prijavljenih, 216 oseb je iskalo dela, v 55 slučajih je posredovala borza uspešno in 7 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 8. novembra pa je bilo 6460 prostih mest prijavljenih, 8987 oseb je iskalo dela, v 2978 slučajih je posredovala borza z uspehom in 1852 oseb je odpotovalo. — Delo išče: 59 hlapcev, 6 oskrbnikov, 1 gozdar, 22 viničarjev, 7 rudarjev, 1 topilniški mojster, 5 vrtnarjev, 5 železostugarjev, 6 kleparjev, 3

monterji, 8 kovačev, 4 mehaniki, 25 ključavničarjev, 5 kolarjev, 1 sedlar, 1 tapetnik, 9 čevljarjev, 37 krojačev, šivilj, 8 peric, 1 šteparica vrhnih delov čevljev, 11 pekov, 1 slaščičar, 8 mesarjev, 5 mlinarjev, 24 natakarjev, natakarc, 5 hotel. sobaric, 4 tesarji, 7 zidarjev, 3 slikarji, 7 strojnikov, kurjačev, 13 slug, 28 tovarniških delavcev in delavk, 2 skladiščnika, 16 trgovskih pomočnikov, pomočnic, 42 pomožnih delavcev in delavk, 4 kočijaži, 2 soferja, 24 pisarniških moči, 1 fotografinja, 2 knjigovodkinji, 119 kuharic, služkinj itd., 5 gospodinj, 11 vzgojiteljic, 26 vajencyev, vajenk. — Delo je na razpolago: 61 hlapcem in deklam, 3 viničarjem, 1 vrtnarju, 1 steklarju, 1 lončarju, 1 kotlarju, 1 monterju, 1 žagarju, 1 sedlarju, lakirarju, 4 krojačem, 1 mlinarju, 1 slaščičarju, 2 fotografoma, 2 raznašalcema časopisov, 15 vajencem, 1 učiteljici, 3 vzgojiteljicam, 1 varuški, 2 kontoristkama, 1 šivilji za obleka, 7 šiviljam za perilo v tovarno, 1 raznašalki časopisov, 1 vezalki cvetlic, 3 gospodinjam, 47 kuharicam, služkinjam, 3 sobaricam, 4 tovarniškimi delavkam.

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Oregorčičeva ulica št. 15

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 322

Radna pri pošt. čak. stavba št. 13.108

Telef. št. 233.

Telef. št. 233.

Tvrška

T. Mencinger

Špecerijska in delikatesna trgovina na veliko

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 43

in

Komenskega ulica št. 24

priloga prvovrstni bohinijski sir, salami, ribje konzerve, prekajeno šunko in meso pripravljeno po praškem načinu. — Lastna pražarna za kavo z električnim obratom. — Velika zaloga rudninskih vod.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterije, negavnice, potrebšchine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebšchine za krojače in šivilje, gube, sukane, vosanine, avile, tehnične decimalne in balansirne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Važno za trgovce!

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.

Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je še danes najbolj vpoštovan in zahtevan od vsake slovenske rodbine.

Stane v nadrobni prodaji Din 5.—.

Trgovci dobe popust tako, da je čeden zaslužek zagotovljen.

Naroči se pri:

J. Blasnika nasled.

tiskarna in litografski umetniški zavod

v Ljubljani, Breg št. 12

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priloga iz svoje zaloge vse vrste pšenične

moke najboljših banaških

mlinov, otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižo in druge

poljske pridelke.

Telefon št. 449.

Brzjavlj: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Najboljše

„Pfaff“

šivalne stroje

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priloga

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

Izvolite si zabeležiti, ker ne bomo več oglašali!

Kuhinjsko zidno pregrinjalo

na belem štrpac-papirju v velikosti 63x95 cm po 165 Din za sto kom. (cena v detajlu 3 Din). Ta zelo iskani masa-artikel je v zavojih po 100 komadov ter vsebuje vsaka stotina štiri enako razdeljene raznovrstne lepe in nove vzorce. — Pošilja samo proti povzetju tv.

»KULTURA« (preje Lustigova), ZALOGA KNJIG IN ČASOPISOV, Osijek I., Desatična ulica 28.

Oglašajte v TRGOVSKEM LISTU!

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priloga

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL & SINOVI -- LJUBLJANA, Privoz 10

Lastnik: FELIKS FRANZL

Ustanovljeno leta 1898

Poštni predel 44

Telefon 425

Varstvena znamka